

CIKLUS O GLEMBAJEVIMA:

- nastao između 1926. i 1930.
- 11 novela + 3 drame:
Gospoda Glembajevi, Leda, U agoniji
- psihološko-sociološka studija o raspadu i degeneraciji gornjogradske zagrebačke obitelji Glembaj, čije carstvo počiva na trulim temeljima → prvi je Glembaj ukrao crkveno srebro i tako otpočeo uspon Glembajevih od međimurskih seljaka do industrijalaca i bankara

Miroslav Krleža: Gospoda Glembajevi

VRSTA DRAME:

- **naturalističko-psihološka drama** → težište drame je na psihološkoj analizi egzistencijalnog stanja junaka
- **drama konverzacije** → sve se odvija kroz dijaloge
- **vanjska kompozicija:** tri čina

VRIJEME I PROSTOR:

- **vrijeme drame:** godina uoči Prvoga svjetskog rata (1913.) – jubilej – privid bankrota (slom Glembajevih naznaka je sloma Monarhije uz koju je hrvatska buržoazija vezana)
- **vrijeme u drami:** jedna ljetna noć nakon svečane proslave jubileja - I. čin – između jedan i pola tri; II. čin – između pola tri i pola četiri; III. čin – oko pet
- **prostor:** tri prostorije glembajevske trokatnice
- **jedinstvo mjesta, vremena i radnje – aristotelovski zahtjev** (stvaranje guste, glembajevske, zle klime u koju se miješa olujno nevrijeme prirode kao dionica zbivanja koja drami pridaje još fatalniji smisao i dublje značenje)

PRVI ČIN – salon:

- banalni razgovori (odlazak gostiju)
- Leone: *Mutno je sve to u nama, draga moja Beatrice, nevjerovatno mutno!* – prvom replikom nagovještava se **sukob čula i razuma** (dijalog Angelika-Leone iz kojega izbija potisnuta erotska sklonost)
- razgledanje **obiteljskih portreta:** prvi sukob – Leone ironično i cinično komentira povijest uspona obitelji; Barbczy legenda – „Svi su Glembajevi ubojice i varalice.“
- rasplamsavanje sukoba oko slučaja Rupert-Canjeg
- razotkrivanje baruničina intimnoga života

DRUGI ČIN – gostinjska soba:

- dijalog **otac – sin** se pretvara u međusobno optuživanje (Ignjat traži dokaze, govori o barunici Castelli kao o ženi koja ga je naučila živjeti; vrijeđa L. majku; **Leone ga optužuje za majčinu i sestrinu smrt** – priznaje da je i on bio baruničin ljubavnik); progovara **životinjski bijes**; Ignjat doziva barunicu i spoznavši da ona nije u svojoj sobi doživljava srčani udar i **umire**
- **psihološka analiza odnosa otac-sin:** razotkrivanje uzroka L. mržnje prema ocu
- Leoneov obračun s Glembajem u sebi, s genetskom baštinom nagonskog i animalnog u sebi; scena fizičkog obračuna s ocem pokazuje Glembaja u njemu; **simbolika oluje**

TREĆI ČIN – uz odar mrtvoga Glembaja:

- L. ugljenom portretira očevu posmrtnu masku; Puba telefonirajući pokušava spasiti glembajevske poslove; Silberbrandt i dr. Altmann – razgovaraju o smrti (**vjera - znanost**); Leone se ubacuje u razgovor iskazujući odbojnost prema oba aspekta
- **Leone i barunica Castelli** – ona ga pokušava smekšati; poziv direktora Trgovačke banke
- **Leone- Angelika** (L. priznaje pobjedu Glembaja u sebi, kleči pred A.)
- brutalno ulijeće **barunica Castelli**, koja je saznala da je pokradena – **maska pada – novac kao pokretač raspleta**
- vrijeđa Angeliku (*Je li to dostojno ponašanja jedne opatice?*)
- Leone shvaća da ga je pokušala obmanuti, gubi kontrolu i **ubija je škarama**
- zadnju repliku izgovara sluga: „*Gospodin doktor zaklali su barunicu!*“

LEONE GLEMBAY: stranac u roditeljskom domu (11 godina izbjivanja), skeptičan prema svom talentu, razdražljiv, nezadovoljan sobom i okolinom od koje se brani cinizmom; hamletovski lik (sumnja u okolnosti samoubojstva majke); bori se protiv glembajevske krvi u sebi (biološki determiniran); dvojstvo: težnja k matematičkoj egzaktosti i slikarski artizam; sukob razuma i čula; **RAZOBLIČUJE** glupost, licemjerje, okrutnost, gadost Glembajevih; **nije pozitivno lice**; izgnanik, dekadent, živi lagodno od kamata, bavi se onim čim želi; I. čin – sukob s glembajevskim totalitetom, II. čin – odnos spram oca, III. čin – sraz s barunicom Castelli

IGNJAT GLEMBAY: izvana sjaj bogatstva, tobožnja plemenitost, katolička moralnost, a iznutra zvjerski opasan, epikurejski određen, bezosjećajan; trula, jadna, nakazna egzistencija, maskiran u savršeno skrojen frak

BARUNICA CASTELLI: inkarnacija glembajevske žene; demonska žena, visoka dama tajnovita porijekla; tjelesna logika, arogancija, koristoljublje, hipokrizija, divlja priroda

SESTRA ANGELIKA: Beatrix Zyguntowicz, udovica Glembajeva starijeg sina Ivana nesretna glembajevska žena; topla, brižna, na distanci od svjetovne buke i drame – samo prividno; u sukobu čudovišnih i strašnih glembajevskih karaktera pokazuje se kao bespomoćna egzistencija; **stoji kao voštani kip, kao lutka koja govori, ali se ne može pokrenuti; okrenula je leđa životu i on njoj; otvara se u razgovoru s Leoneom – srodna duša**

DRAMSKA LICA: uobličena radnjom, dijalogom, monologom, didaskalijama

Predrag Matvejević objašnjava *glembajevštinu*:

“Glembajevi su neka vrsta dekorativnog panoa, naslikanog po motivu jedne građanske civilizacije na odlasku, u agoniji, i imaju karakter poetskog, lirskog poniranja u sve elemente takozvane psihološke drame.”

DRAMSKA RADNJA